

НОВИНИ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ (огляд подій 19-ї Європейської конференції Всесвітньої Асоціації сімейних лікарів (WONCA))

Л.В. Хімїон, С.В. Данилюк, В.І. Ткаченко

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, м. Київ
Українська асоціація сімейної медицини, м. Київ

У статті наведений огляд основних подій, висвітлено тематику ключових доповідей та дискусій з актуальних питань сімейної медицини, що обговорювались на 19-й Європейській конференції WONCA 2–5 липня 2014 р. у м. Лісабон (Португалія).

Ключові слова: Всесвітня Асоціація сімейних лікарів, WONCA, сімейна медицина, Українська асоціація сімейної медицини.

У липні 2014 р. у м. Лісабон (Португалія) відбулась традиційна, вже 19-та конференція Європейського регіону Всесвітньої Асоціації сімейних лікарів (WONCA), у якій взяли участь і українські сімейні лікарі, які представляли Українську асоціацію сімейної медицини, НМАПО імені П.Л. Шупика та інші навчальні заклади України.

Цього року конференція зібрала в столиці Португалії більше 3,5 тис. учасників із близько ніж 70 країн світу, які представили більше 500 усних доповідей та близько 1000 – постерних. Традиційно назва конференції – «Нові шляхи загальнолікарської практики і сімейної медицини» – відобразила і основну тему форуму, і завдання на майбутнє – формування нових шляхів упровадження та розвитку сімейної медицини у світі. Саме тому емблемою 19-ї конференції стала древня астролябія, яка в історії людства є символом відкриття нових шляхів і нових земель, що є актуальним завданням сучасної медицини в цілому, і сімейної медицини зокрема.

Наукова програма конференції сімейних лікарів зосередила увагу учасників на 13 основних напрямках, присвячених найбільш актуальним питанням спеціальності в глобальному масштабі. Серед обраних науковим та організаційним комітетом тем такі:

- дослідження у сімейній медицині;
- ведення пацієнтів із найбільш поширеними неінфекційними захворюваннями;
- питання етики;
- забезпечення доступності, справедливості і рівності у наданні медичної допомоги;
- порівняльний аналіз організаційної структури та діяльності системи первинної медичної допомоги в різних країнах Європи;
- окремі питання клінічної діяльності та підготовки сімейних лікарів.

Засідання проводили у форматі ключових лекцій, усних доповідей, семінарів та обговорень.

Важливою складовою роботи конференції стало святкування 10-річного ювілею міжнародного молодіжного руху Васко да Гама, який був започаткований в рамках Європейського осередку WONCA у 2004 р. і має на меті об'єднання молодих спеціалістів, які працюють у сімейній медицині, в єдину мережу для професійного і дружнього спілкування, взаємопідтримки, навчання та ефективної персональної реалізації в обраній спеціальності. Теплі слова для привітання молодих учасників конференції прозвучали у доповідях усіх лідерів Всесвітньої асоціації сімейних лікарів та організаторів конференції.

доц. Данилюк С.В., доц. Хімїон Л.В. біля стенду з постерною доповіддю

Як завжди, визначною і яскравою подією конференції стало урочисте її відкриття, на якому вдало поєдналися офіційні і дружні привітання делегатам від міністра охорони здоров'я Португалії, голови організаційного комітету та Президента WONCA із незвичним концертом, в якому взяв участь Метрополітан Оркестр Лісабону під керівництвом одного із найкращих у світі диригентів Джоани Карнеріо. Незвичність виступу, що називався «Диригуючи медициною», полягала у поєднанні на сцені музичного твору і роботи сімейного лікаря: гармонії мистецтва і медицини – за визначенням Д. Карнеріо, яка зі сцени підкреслила, що неможливим є виконання оркестрової музики без взаємозв'язку всіх музикантів, і так само неможливою є робота сімейного лікаря без порозуміння і взаємодії з іншими спеціалістами і медичними працівниками. Необхідний результат в обох випадках досягається лише зусиллями всієї команди.

На необхідності командної роботи сімейних лікарів у глобальному розумінні наголосив у своїх доповідях і діючий президент WONCA професор Майкл Кідд. «Об'єднавши зусилля у впровадженні інноваційних підходів, сімейні лікарі створюють силу, що здатна змінити світ на краще!» – такий висновок і водночас заклик до дії звучить наприкінці виступу М. Кідда. Інновації стосуються як окремих лікарів, так і цілих країн: прикладами прогресивного та ефективного розвитку загальнолікарської практики – сімейної медицини в світі в останні роки стали Китай та Ірландія. М. Кідд закликав у своєму виступі на відкритті конференції сімейних лікарів більше спілкуватися в інтернет-просторі, об'єднуватися за професійними інтересами та вільно обмінюватися професійною інформацією для вдалого подолання наслідків фінансової кризи, що продовжують негативно впливати на систему охорони здоров'я в багатьох країнах світу.

Важливість подолання кризових процесів, що продовжують впливати на економіку значної кількості країн у усьому світі підкреслено також у спільній резолюції конференції в Лісабоні, яка була прийнята Європейським осередком

WONCA, WONCA та учасниками молодіжного руху Васко да Гама. У резолюції наголошується, що система первинної медичної допомоги, яка базується на діяльності кваліфікованих сімейних лікарів, є доведено ефективною як з медичної, так і з соціоекономічної точки зору, може забезпечити доступність, справедливість та рівність надання медичної допомоги всім верствам населення незалежно від рівня економічного розвитку країни. Тому зазначені організації сімейних лікарів звертаються в декларації до урядів усіх країн із закликком забезпечити підтримку розвитку і діяльності сімейної медицини як основного компонента, що здатен забезпечити здоров'я населення планети незважаючи на важкі наслідки економічної та фінансової кризи.

Важливе місце в програмі конференції посіло обговорення проблем публікації сімейних лікарів у медичних журналах (зокрема в Британському медичному журналі). Із доповіддю виступив редактор електронного варіанту видання, який наголосив на необхідності обов'язкового рецензування статей та наукових робіт до остаточного вирішення про публікацію результатів. На важливість публікацій для кар'єри та професійного розвитку сімейного лікаря наголосив у своєму виступі і президент WONCA М. Кідд, який започаткував цікаве і, напевно, єдине у своєму роді видання – Медичний журнал клінічних випадків. На думку професора М. Кідда, «...доказова медицина починається із клінічних випадків»; метою нового журналу є створення єдиної бази даних клінічних випадків із роботи сімейних лікарів з усього світу для їхнього подальшого аналізу і виділення досвіду, який стане в нагоді всім.

Дев'ятнадцяту Європейську конференцію по праву можна назвати не лише науковою, але і навчальною, тому що важливе місце в програмі було відведено розгляду проблемних та актуальних питань щоденної лікарської практики, також на розгляд та обговорення делегатів було винесено питання ведення пацієнтів із метаболічним синдромом, цукровим діабетом, хронічним болем; велику увагу приділяли особливостям роботи сімейного лікаря із мігрантами; пацієнтами, що потерпають від насильства в сім'ї, страждають від залежностей або потребують паліативної допомоги та догляду.

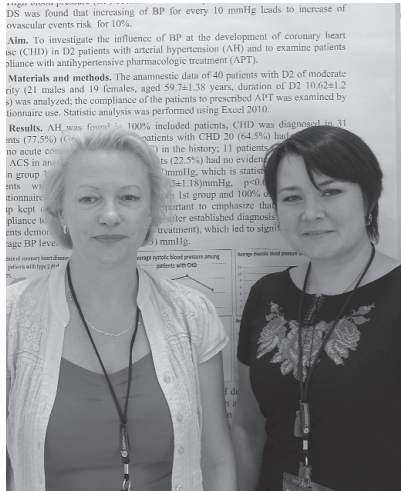
НОВОСТИ СЕМЕЙНОЙ МЕДИЦИНЫ
(обзор событий 19-й Европейской конференции Всемирной Ассоциации семейных врачей (WONCA)
Л.В. Химион, С.В. Данилюк, В.И. Ткаченко

В статье приведен обзор основных событий, освещена тематика ключевых докладов и дискуссий по актуальным вопросам семейной медицины, которые обсуждались на 19-й Европейской конференции WONCA 2–5 июля 2014 г. в г. Лиссабон (Португалия).
Ключевые слова: Всемирная Ассоциация семейных врачей (WONCA), семейная медицина, Украинская ассоциация семейной медицины.

Сведения об авторах

- Химион Людмила Викторовна** – Национальная медицинская академия последипломного образования имени П.Л. Шупика, 04112, г. Киев, ул. Дорогожицкая, 9; тел. (044) 483-04-35. E-mail: ludmilahimion@hotmail.com
- Данилюк Светлана Владимировна** – Национальная медицинская академия последипломного образования имени П.Л. Шупика, 04112, г. Киев, ул. Дорогожицкая, 9
- Ткаченко Виктория Ивановна** – Национальная медицинская академия последипломного образования имени П.Л. Шупика, 04112, г. Киев, ул. Дорогожицкая, 9

Статья поступила в редакцию 02.09.2014

доц. Хіміон Л.В., доц. Ткаченко В.І.
біля стенду із постерною доповіддю

Важливо відзначити, що під час обговорення актуальних проблем охорони здоров'я значну увагу приділяли не лише професійним обов'язкам сімейних лікарів, але і власне збереженню здоров'я і самих медичних працівників. Сучасні міжнародні дослідження однозначно свідчать про тривожне значне зростання рівня стресу у лікарів первинної ланки, що часто призводить до формування синдрому професійного вигорання (СПВ) та інших негативних наслідків, які впливають на якість виконання обов'язків та життя лікарів в цілому. Цьому питанню був присвячений майстер-клас, проведений у рамках конференції, на якому всі бажаючі могли навчитись проведенню самооцінювання рівня стресу та ризику виникнення СПВ, а також ознайомитись із техніками управління стресом з метою профілактики психосоматичних порушень.

Щорічні міжнародні форуми сімейних лікарів, об'єднаних у професійні національні та міжнародні асоціації, безумовно, значно допомагають лікарям, науковцям та педагогам, які задіяні в розвитку сімейної медицини, створювати і покращувати концепцію та розвивати філософію загальнолікарської практики, підтримувати одне одного у звичному вже стані реформування охорони здоров'я, яке відбувається практично в усіх країнах світу і на сучасному етапі є непростим завданням, тому що проходить під впливом глобальної фінансової та економічної кризи. Надзвичайно важливим сьогодні є формування в українських лікарів прогресивного і оптимістичного погляду на майбутнє сімейної медицини, для чого величезне значення має вивчення міжнародного досвіду, контакти із міжнародно визнаними лідерами сімейної медицини. Сімейна медицина, безумовно, буде продовжувати і розвиватись, і трансформуватись, пристосовуючи медичну допомогу до потреб сучасної людини і можливостей сучасного суспільства, але водночас і зберігаючи гуманістичні традиції холістичного, індивідуалізованого і просто людяного відношення до родини, хворого, особистості.

Нелегко жити і працювати в часи реформ і перетворень, тому хочеться побажати всім сімейним лікарям професійної наснаги, віри у власні сили, оптимізму і достойної підтримки громади і суспільства.

NEWS OF FAMILY MEDICINE
(review of the events at the 19th WONCA Europe conference)
L.V. Himion, S.V. Danyluk, V.I. Tkachenko

The review of the main events, keynote lectures and discussions about the most actual problems of family medicine at the 19th WONCA Europe conference of family physicians (July, 2–5, 2014, Lisbon (Portugal) is given at the article.

Key words: WONCA, family medicine, Ukraine association of family medicine.